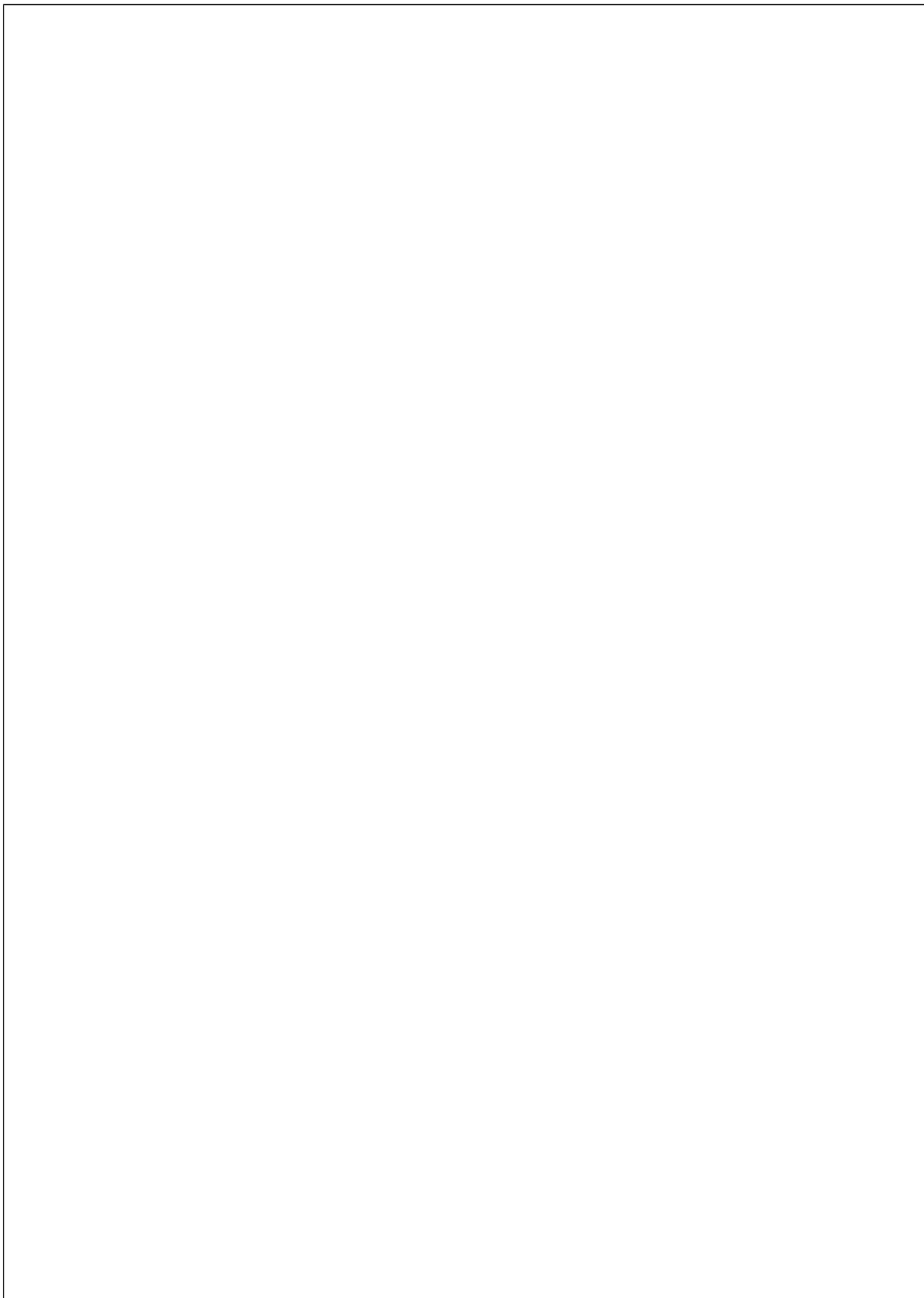

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/180382,Otwarcie-wystawy-Pakt-zbrodniarzy-na-Litwie-Wilno-10-marca-2023.html>

16.03.2026, 06:54

Otwarcie wystawy „Pakt zbrodniarzy” na Litwie – Wilno, 10 marca 2023

Wystawa „Pakt zbrodniarzy” powstała w ramach 83. rocznicy podpisania Paktu Ribbentrop-Mołotow i miała swoją premierę w Warszawie w 2022 roku. Uświadamia jak wyglądały ustalenia Związku Sowieckiego i III Rzeszy odnośnie podziału terytorialnego Europy – w tym Polski i Litwy. Ekspozycję przygotował warszawski Oddział IPN.

10.03.2023

10 marca 2023 roku w Wilnie, w przeddzień Święta Odrodzenia Litwy, miało miejsce uroczyste otwarcie wystawy „Pakt zbrodniarzy”, którego dokonali przedstawiciele Instytutu Polski w Wilnie oraz Centrum Badania Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy. Podczas wydarzenia, w imieniu prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, głos zabrał dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej dr Marek Jedynek.

Organizatorem wydarzenia był Lenkijos institutas Vilniuje – Instytut Polski w Wilnie – reprezentowany przez Dorotę Mamaj oraz Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos tyrimo centras, w którego imieniu przemawiał dyrektor generalny dr Arūnas Bubnys.

W swojej wypowiedzi dr Marek Jedynek podkreślił łączącą nas przeszłość z narodem litewskim.

„Dla narodu litewskiego, który obchodzi jutro Święto Niepodległości, jak i dla narodu polskiego, zarówno data 23 sierpnia, jak i 1 września jest bardzo ważna, ale nie wolno zapominać o dacie 17 września, czyli ataku Związku Sowieckiego na Polskę. Dlatego cieszę się, że wystawa w języku litewskim i polskim będzie mogła przybliżyć ten zbrodniczy pakt, będzie mogła pokazać, jak trudne było dochodzenie do niepodległości zarówno przez naród litewski, jak i naród polski, bo oba nasze narody doskonale wiedzą, jak ciężko jest i jak długo trzeba było walczyć o niepodległość.”

Rys historyczny

23 VIII 1939 r. w Moskwie po trwających zaledwie jeden dzień negocjacjach został podpisany poszerzony o tajny protokół pakt pomiędzy Związkiem Sowieckim i Rzeszą Niemiecką, znany jako Pakt Ribbentrop-Mołotow.

Adolf Hitler i Józef Stalin wspólnie przyszykowali Europie i całemu światu hekatombę wojny o niespotykanych dotąd rozmiarach. Pierwszą ofiarą ich zbrodniczej współpracy padła Polska, zaatakowana z dwóch stron 1 i 17 IX 1939 r. W wyniku trwających sześć długich lat represji

obydwu reżimów totalitarnych straciła blisko 6 milionów obywateli. To historia tysięcy zbrodni, których symbolami pozostają do dzisiaj Katyń i KL Auschwitz. Związek Sowiecki po dwuletnim okresie bliskiej współpracy z III Rzeszą 22 czerwca 1941 r. sam został przez nią zaatakowany. ZSRS wojnę kończył już w szeregach zwycięskiej koalicji alianckiej. Anglosasi ustępowali wobec nowej imperialnej polityki sowieckiego totalitaryzmu. O sowieckim współudziale w „zbrodni założycielskiej” niewielu chciało wówczas pamiętać.

Hitler w obliczu klęski popełnił samobójstwo w bunkrze Kancelarii Rzeszy w Berlinie. Ribbentrop został skazany na karę śmierci przez Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze. Wyrok wykonano. Tysiące niemieckich zbrodniarzy mimo to pozostało bezkarnych.

Zbrodnie Stalina, Mołotowa i innych sowieckich przywódców oraz ich podwładnych do dzisiaj nie tylko pozostają nierozliczone, ale bywa, że są w ogóle kwestionowane.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Białystok

Wystawa